

Biodizelde, ormanı kim görecek?

Dört-beş yıl önce gündemimize giren, yaklaşık bir yıl önce de adeta patlayan biodizel üretimi şu anda tam bir keşmekeşlik yaşıyor. Evet, Petrol Ofisi'nin biobenzini hayatımıza katmasından sonra gözler biodizele çevrildi. Biobenzin büyük yatırımlar gerektiren biodizelin oldukça düşük rakamlara üretilmesi, bu ürünü üretmelerin sayısını hızla artırdı. Buna yasa dışı solvent üretmelerin de sahte biodizel üretimine yönelmesi eklenince Türkiye'de bir umut olarak görülen biodizel üretimi tam bir kargaşaya yol açtı. Bunun böyle olacağı bilinmesine rağmen biodizeli üretim standartlarına kavuşturacak olan "Enerji Verimliliği" yasa tasarısı sanki hâlâ özellikle Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nde bekletiliyor.

Tabii bu durum öncelikle bu sektöre zamanında giren firmaların başını ağrıttıyor. Şu anda yüzde yakın firma biodizel üretimi yaparken, ciddi firmalar ise bir yandan bu ürünün geleceğine güveniyor, öte yandan merdivenaltı üretimin hızla büyümesinden endişe ediyorlar. Şimdiden, mazot tüketiminin artan araç sayısına karşın yüzde 30'lara varan oranlarda azalması hem kaçakçılığı hem de biodizel üretiminde gelinen noktayı ortaya koyuyor.

Bu konunun içinde olanlar bilir, oldukça detaylıdır. Öncelikle biodizel B100 ve B2 olarak ikiye ayrılıyor. B100 yani yüzde yüz biodizelde ÖTV yok. Şu anda tasarrufları da yasallaşmamış olması nedeniyle üreticilerin bunu satmalarında önderinde yasal engel bulunmuyor. Yani B100 üretimi şimdilik yasal ve ÖTV de şimdilik yok. B2 ise yüzde 2 oranında dizele katılarak yalnızca dağıtıcılar tarafından harmanlanabilecek.

Maliye ürküyor

Türkiye'de mazotun litresini yaklaşık 75 YKr'ye ithal ediyor, üzerine konulan ağır vergilerle bunu yaklaşık 2 YTL'ye satıyor. Maliye için çok önemli bir girdi. Biodizel ise litresi yaklaşık 1 YTL'ye elde ediliyor. Bu nedenle Maliye biodizel konusunda oldukça hassas. Geri çekilen torba yasadaki 60 YKr ÖTV getiriliyordu. Eğer bu getirilseydi zaten üreticiler için pek cazibesi kalmayacak, bu da üretimi merdivenaltının sınırlarına hapsedecekti.

Oysa Türkiye'de biodizel üretiminin yararı Maliye'nin kısır bakışına bırakılmayacak kadar büyük. Öncelikle kanola, aspir, soya, ayçiçeğinden (kanola dışında diğerlerinin başı iyot indisi ile dertte, bu da artık ayrı bir yazı konusu olur), biodizel üretiliyor ve bilindiği gibi bunu hiçbir değişiklik yapmadan kullanabiliyorsunuz. Türkiye yılda yaklaşık bir milyar dolarlık bitkisel yağ tohumu ithalati yapan bir ülke. Evet bu ithalati yapıyor çünkü mazot fiyatlarının yüksekliğinden dolayı ithalat daha ucuz geliyor. Oysa kooperatiflere, birliklere kendi mazotunu üretme şansı verildiği takdirde bitkisel yağ üretimi hızla artacak. Türkiye hem ithalattı azaltırken hem kendi çiftçisine destek vermiş olacak, milyonlarca dönüm toprağını değerlendirecek ve bu döngü ortuğunda katma değeri yüksek bir üründen hayli yol almış olacak.

Konulan vergiyle çiftçi desteklensin

Sektörde bu konuya ciddi biçimde eğilen firmaların BIYOSAD şemsiyesi altında, Öztüre Holding'in girişimciliği ile tanınan Genel Koordinatörü Nezih Öztüre getirdi. Biodizel makineleri üreten ve bu konuda ihracata başlayan Öztüre'ye göre de artık TSE'nin üretime bir standart getirmesi şart. BIYOSAD'ın bu konuda diğer üreticilerden farkı makul düzeyde, yaklaşık 30 YKr civarında bir vergi konulmasından yana olmaları ama tek koşulla; bu vergi yağ üreticisine destek olarak verilebilmesi. Ayrıca sektörde aracı ve dağıtıcılar şart olarak koymak yerine biodizel üreticilerine satış hakkı verilmesiyle sektörün önünün gerçek anlamda açılacağını, Tür-

DENİZ BÖRÜLCESİNDEN, HARDALDAN BIODİZEL ÜRETİYOR

■ Tekstilden doğaltışa kadar birçok alanda faaliyet gösteren Nezih Öztüre, örnek bir girişimci kimliğe sahip. Zaten biodizelle tanışması da yenilik araştırmaları sırasında olmuş. Bir yandan kanola eken Öztüre öte yandan ürettiği biodizel makinelerini ihraç etmeye başladı. Biodizel bitkisel yağların dışında farklı ürünlerden de üretilebilir miyiz diye düşünmüşler, denizbörülcesi, algler ve hardalda bunu başarmışlar. Araştırmalar hızla sürerken elde edilen sonuç ise umut verici...

NEZİH ÖZTÜRE

kiye'de yeni bir dönemin başlayacağını söylüyor ve ekliyor: "Mecbur mayuz Arap şeyhlerini zengin etmeye."

Yeşil altına hücum

Peki Türkiye'nin bitkisel yağ üretimi potansiyeli ne kadar? Öztüre'nin de belirttiği gibi bunun yanıtı yok çünkü elde bir sanayi envanteri bulunmuyor. Özellikle kanola büyük gelecek vaat ediyor. Tam bir yeşil altın niteliğinde. Yağ verimi yüzde 40'lar civarında, bir hayli yüksek. Aynı zamanda bala da hammadde zemini oluşturuyor. Küspesinin de proteini yüksek. Hayvancılıkta da katkı sağlayacak bir ürün. Gördüğümüz akademisyenler Türkiye'de kanola üretiminin yetersizliğine dikkat çekerken, bu yıl 4 bin ton olan üretimin gelecek yıl 100 bin tona ulaşması bekleniyor. Ancak Türkiye'nin ihtiyaç olan biodizelin tamamının kanoladan karşılanması için çok daha büyük miktarlarda üretime ihtiyaç var. Oruçoğlu Grubu, Öztüre Holding önemli miktarlarda kanola dikti. Tarış ise sessiz sedasız bu konuda oldukça yol aldı. Evet Hükümet artık biodizeli sadece dağıtım ve satış ayağı ile değil, tarım, çevre, sanayi, maliye ve enerji boyutuyla değerlendirerek bir strateji oluşturmak zorunda. Üstelik zaten şu an yaşanan boşluk nedeniyle büyük bir vergi kaybı var. Türkiye'nin "bitkisel yağ tohumu üretimini artır-biodizelin kendin üret-çiftçini kaldır-ıemiz çevre yarat" döngüsünü yani ormanı bir bütün olarak görebilecek bir mantilete lazım. Özellikle Tarım Bakanı'na büyük iş düşüyor.